

чнотии за по-нататъшния пътъ, за седла. Старшиятъ на жандармерията дойде при насъ.

На 2·30 ч. съ пощенскитъ коне уморени отъ пътъ, въ планината. Спасъ на дървено седло, азъ на кожено, и двамата съ юзди въ ръце, полека-лека, сърбинътъ кираджия на натоваренъ конь съ кошница въ ръце. Презъ селото вънъ. Поздрави. Презъ вода. Хоро на улицата. Клисурата — великолепната *brèche de Roland*; спомнихъ си за *Ingent* въ планинския *Zillesthal* въ Тиролско, съ нашата *Štěhovice*, за планинския тиролски *Passeier*. Голи стени отъ странитъ, завой следъ завой, шумътъ на Рила, не може да се говори. Каменисти гладки късове. Клюсане, Спасъ оставаше назадъ. Сълнцето печеше отзадъ. Вървѣхме до 6·10 ч. Съжалявахме, че не телеграфирахме на Стоилова за коне. Догонихме дамата съ количката, която съ мѣка вървѣше по камънитъ на тъсния пътъ. Продупчени дървени мостове тукъ-тамъ презъ рѣката.

На 3·50 до 4·10 ч. бѣхме въ село Пъстра, само ханъ при пътя, селото е горе на лѣво. Селянитъ пиеха и пѣеха, тихо, благонравно население. Българска яхния. Мислѣха, че сме „братушки“, приказвахме за освобождението, за границата, пиеха ракия съ вода. „Ние сме простаци, св. Иоанъ сгодилъ се на това място“. Влиянието на манастира, поклонничество, сношение съ хората. Тръгнахме на горе. Разкошни ливади високо надъ рѣката, задъ нея гори, красиви гори. На 4·30 ч. срещнахме Горбанова съ Копиткина въ файтонъ. Крачка по крачка на горе. Гори, склонове, ливади, прѣсенъ въздухъ, води, но и умора. Размишлявахме: дали да се явимъ на динето, или веднага да идемъ да спимъ и да се затворимъ за днесъ. Стокъ на два потока, кула, пехотна стража. Ударихме бѣрже въ лѣво. Догонихме Маркова, търновчанинъ, учи се въ Робертъ-колежъ и отива за стипендия. Гледаме въ гората, скоро ли ще се покаже манастирътъ. Конетъ вървялъ полека. Нѣщо заблѣщука между дърветата. Най-после излѣзохме на една ливада, а ливадата е преградена отъ голѣма стена отъ склона до коритото на Рила, която бучи въ пропастта — лицето на манастира. Като стара крепость, масивъ, нѣколкоетаженъ, неизмазанъ отъ дѣланъ камъкъ. Голѣма врата. Отседнахме, пандуринътъ съ фустанела заведе конетъ вътре. Князътъ бѣше вънъ на разходка. Вътре — дворъ, галерии (дори 5) една надъ друга, цѣль лабиринтъ, черква съ петъ кубета и черната отъ старостъ Релина кула на двора. Тѣзи впечатления ни накараха да забравимъ всички мѣки на пѫтуването — неочекваното великолепие на това изгубено въ гората елдорадо. Отецъ икономътъ ни заведе въ келията, знаяха за мене и ме очаквали. Заведоха ни въ жгълната зала надъ Рила въ най-горния катъ (на западъ), въ която билъ Riedel; тъкмо надъ насъ е князътъ. Влизаме вътре — великолеп-